

UNG:LITT

METODE

BIBLIOTEKERNES
LÆSESPOR

METODE:

Metoden Design Thinking kan bruges til at udvikle litteraturaktiviteter til børn og unge. Metoden bygger på inddragelse og afspejler målgruppens livsverden og behov. I Design Thinking arbejder man først med det store brede perspektiv, for så at indsnævre udfordringen senere, når man ved mere om brugerne. I det følgende præsenteres Design Thinking a la UNG:LITT, formuleret som en drejebog i et forsøg på at vise, hvordan metoden kan anvendes i praksis.

FORMÅL:

At arbejde med borgerdrevet udvikling og udvikle indhold som tager afsæt i målgruppen. Indholdet udvikles således i et samspil mellem borgernes behov og bibliotekets faglighed.

FORARBEJDE:

Inden mødet med eleverne er det vigtigt at afklare:

- Hvad er det egentligt, I gerne vil finde ud af? F.eks. Hvad fylder i de unges liv, hvad er vigtigt for dem, hvad vælger de til, hvad bøvler, og hvad er fedt.

Herefter skal det afklares, hvilket fokus interviewene skal have og hvilke øvelser, I ønsker at benytte.

Derefter skal det praktiske forberedes:

- Lav en spørgeguide så I er enige om, hvilke spørgsmål der er de vigtigste. Husk at spørgsmålene skal være åbne.
- Udvælg øvelser.
- Pak A3 papir og tuscher.
- Indkøb krea-materialer som eleverne kan bygge med.
- Forbered spørgsmål til blå bog + printe ark.

DREJEBOG: METODE

Når I skal ud i klasserne og indsamle viden, kan I tilrettelægge besøget sådan:

Tid: Ca. 1 ½ time.

Formidlere: 2-4 personer

INTRO

Kort præsentation af jer med navn og bibliotek.

Præsentation af formål og program (hvad kan eleverne forvente, at der sker). Det kan gøres vha. Powerpoint.

Forklar: Eleverne er eksperterne på deres eget liv. Understreg at I er nysgerrige, og at der findes ikke forkerte svar.

Tid: 5 min.

Praktisk: Evt. powerpoint med program og formål.

ØVELSE 1: HVEM ER HVEM?

Da eleverne gennem interviews bliver bedt om at fortælle om sig selv, er det en god ide at starte med, at I også fortæller noget personligt om jer selv. Det kan tage form som en lille quiz som her.

Opgave:

Alle eleverne får et stykke farvet karton, der modsvarer jeres antal. Er I to formidlere, skal de have to stykker i hver sin farve. Nu viser I/fortæller en funfact ad gangen, der handler om jer. Eleverne skal gætte, hvem af jer det fact passer på f.eks. "hvem af os har tegnet denne tegning" eller "hvem af os har altid en læbepomade på sig". Eleverne gætter ved at holde et stykke farvet pap op.

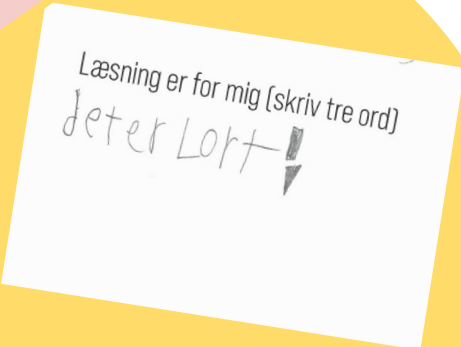
Tid: 10 min.

Praktisk: Klip farvet karton til små stykker, der skal bruges som "stemmesedler". Sørg for at have lige så mange farver, som antal personer, der skal gættes på.

INTERVIEWS:

Gentag formålet: "Vi er her i dag for at lære, hvordan jeres verden fungerer, og vi er nysgerrige på, hvad der er vigtigt for jer."

Del nu klassen i to grupper og placer dem forskellige steder. Hvis I er fire formidlere, er det er bedst, hvis I kan fordele jer i to lokaler, så I er to begge steder.

Læsning er for mig (skriv tre ord)
det er Lort!

INTERVIEW 1: LIVSKORT

Opgave:

Eleverne skal tegne det, der fylder mest i deres liv lige nu. Både godt og skidt, fysisk og digitalt, i skolen, i fritiden, i ferier osv. Hvis de slet ikke kan overskue at tegne, må de gerne skrive (hvis nogen slet ikke kan komme i gang, kan man bede dem tænke på det som et mindmap, med dem selv i midten og tingene i deres liv i små bobler rundt om dem selv). De skal bruge farver til at angive følelser: Koldt/blåt, varmt/rødt osv. de skal forsøge at fylde papiret helt ud til kanten.

Hvordan:

- Eleverne sidder for sig selv i 5-10 min og tegner deres livskort.
- De præsenterer livskortene for hinanden to og to. Imens går I rundt til eleverne, lytter, spørger ind til det eleverne fortæller og tager noter.

Spørg f.eks. om:

- Hvorfor fylder det meget i dit liv?
- Er det godt eller skidt? Hvorfor er det fedt/forfærdeligt osv.
- Hvad betyder det for dig?
- Hvad giver det dig? Hvad får du ud af det?
- Hvad kan du godt lide ved det?

I kan vælge at lade eleverne spørge hinanden to og to på skift. Mind den, der spørger, om at blive ved med at spørge uddybende ind.

OBS:

Det er vigtigt at følge eleverne, lytte aktivt og spørge nysgerrigt ind til det, de fortæller. Lad dem styre samtalen. Det er mindre vigtigt at nå alle spørgsmålene.

Tid: 15-20 min

Formidlere: 2 personer

Deltagere: 16-18 personer

Praktisk: Et stykke A3 papir til alle. Masser af tuscher de kan tegne med. Højtaler til musik mens de tegner.

INTERVIEW 2: BYG DIT YNDLINGSSTED:

Opgave

På denne mini-workshop skal eleverne bygge deres yndlingssted/ frirum – dvs. det sted, de er mest sig selv.

Roller:

En af jer skal have fokus på at tale med eleverne og opbygge relationen, mens den anden har fokus på at få skrevet så mange citater ned som muligt ned. Gerne i citatform.

Hvordan:

- Eleverne får indledningsvis 5 –10 min til at bygge. Imens spilles musik på højttalere. De kan være med til at vælge musikken. I kan sagtens snakke uformelt imens, og der kan være nogle af eleverne, der skal hjælpes lidt i gang med at bygge.
- Når der er blevet bygget i 10 min., er det tid til at spørge deltagerne, hvad de har bygget.

Spørg f.eks. om:

- Hvad har du bygget?
- Hvorfor bygger du det sted?
- Hvad er det bedste ved det sted?
- Hvad laver du der?
- Hvem er du sammen med?
- Hvad er det vigtigste ved det sted?

Tid: 15-20 min.

Deltagere: ca. 10-12 personer

Formidlere: 2 personer

Praktisk: Skumkarton, mosgummi, pap, modellervoks, lego, plus-plus, karton, tuscher, pomponer og andre krea-materialer. Limpistoler, limstifte, tape. Højtaler til musik.

ØVELSE 3: BLÅ BOG (EKSTRA)

For at få svar på nogle mere faktuelle spørgsmål om eleverne kan spørgsmålene formuleres som en blå bog.

Det kan f.eks. være, I er interesserede i at finde frem til, hvilke film og serier de ser, hvem de følger på sociale medier, eller hvilken slags bøger de læser. I kan spørge ind til deres læsning, læsevaner og holdning til bøger og litteratur.

Tid: "Pause" aktivitet.

Praktisk: Skabelon til blå bog ligger under grafik og materialer.

AFSLUTNING:

- Tak for alt det I fortalte.
- Forklar hvad I vil bruge informationerne til.
- Giv en intro til hvad det næste skridt er.

Tid: 5-10 min.

Databehandling:

Når eleverne er færdige, sættes der tid af til at udfylde indsigtshort. Det er vigtigt at sætte god tid af til at behandle data.

Indsigtshort:

Indsigtshort er en seddel med tre rum: Et til at skrive et citat eller en observation, som er sprunget i øjnene i databehandlingen. Et rum til at skrive hvad man kan udlede af citatet eller observationen og endelig ét rum til at tegne i. Indsigtshortene sorteres, og man prøver at samle dem i kategorier, eller det man i Design Thinking kalder et "mulighedsrum".

Mulighedsrum:

Et mulighedsrum er en form for tema, hvor I identificerer mønstrene i den indsamlede data på indsigtshortene. Det kan i første omgang være meget abstrakte begreber som "At være udenfor" eller "Sengen", som man skal prøve at formulere spørgsmål til. For eksempel kan mulighedsrummet "Sengen - deres eget magelige rum" generere spørgsmålet: "Hvordan skaber vi litteraturoplevelser, hvor eleverne får samme trykke og hyggelige oplevelse, som når de er hjemme på deres værelse i deres seng?", som så videre kan bruges til udvikling af aktiviteter.

Forslag til litteratur om Design Thinking metoden:

"Kærlig hilsen fru Hansen. Den offentlige sektor tilbage til virkeligheden" af Malene Kjær-Jepsen og Anne Schødts. Forlag: Dansk Psykologisk Forlag 2018

"Design Thinking på én dag" fra bibliotekernes projektbank:

http://projektbank.dk/sites/default/files/documents/design_thinking_en_dag.pdf

Thore Davies har arbejdet med Design Thinking og har brugt livskort i en omfattende undersøgelse af unge i Danmark.

<https://www.tuborgfondet.dk/project/kortlaegning-af-danmarks-ungdom>/<https://www.ordskaelv.org/book-os>